

Tore Sanner

tore.sanner@kjemi.uio.no

Tom K. Grimsrud

Tore Sanner (f. 1935) er professor emeritus. Han var tidligere forsknings-sjef ved Institutt for kreftforskning, Radiumhospitalet, og professor II ved Kjemisk institutt, Universitetet i Oslo.

Ingen oppgitte interessekonflikter.

Tom K. Grimsrud (f. 1955) er dr.med., spesialist i arbeidsmedisin og overlege/forsker ved Kreftregisteret.

Ingen oppgitte interessekonflikter.

Litteratur

1. Royal Society for Public Health (RSPH). Stopping smoking by using other sources of nicotine (2015, august). www.rsph.org.uk/filemanager/root/site_assets/our_work/position_statements/rspsh_smoking_positional_final.pdf (14.8.2015).
2. Sanner T, Grimsrud TK. Nicotine: carcinogenicity and effects on response to cancer treatment – A review. *Front Oncol* 2015; 5: 196. doi: 10.3389/fonc.2015.00196. (in press).
3. Östenson CG, Hilding A, Grill V et al. High consumption of smokeless tobacco («snus») predicts increased risk of type 2 diabetes in a 10-year prospective study of middle-aged Swedish men. *Scand J Public Health* 2012; 40: 730–7.

Re: Våre utenlandske kolleger

Det er fortjenestefullt at Tidsskriftet fokuserer på utenlandske legers opplevelser med å arbeide i Norge, i form av to originalartikler (1, 2) og en lederartikkel (3) i sommerutgaven. Jeg har en liten kommentar, eller kanskje mer en digresjon, til lederartikkelen, nærmere bestemt lederartikkelens tittel: «Våre utenlandske kolleger», et begrep som også er nevnt et par ganger i selve teksten.

Tittelen virker å være en (intensjonell eller ikke-intensjonell) variant av uttrykket «våre nye landsmenn». Begrepet har sine røtter fra kong Olavs nyttårstale i 1982 (4): «Kjære landsmenn, La meg først få si at med disse gode, gamle ord mener jeg *alle* mine landsmenn, også de som er blitt norske statsborgere og dermed våre landsmenn etter å ha valgt Norge som sitt nye hjemland». Begrepet har senere også blitt brukt av kong Harald (5), og har vært ment som en inkluderende og samlende formulering. Begrepet brukes dog «stort sett ironisk og anbefales ikke» i NRKs flerkulturelle ordliste (6).

To landslagssjefer i fotball har tilfeldigvis også blitt koblet til begrepet; Drillo som sa at «våre nye landsmenn drar jo ikke på påskeferie, hiv dem inn her» som en løsning på folketomme tribuner på Ullevål før en kvalikkamp i 2013 (7), og Even Pellerud som mente at «i Norge snakkes det fortsatt om «våre nye landsmenn» og det gjøres et stort nummer ut av hvor folk kommer fra» under fotball-VM i Canada i år (8).

Jeg tror nok at «våre utenlandske kolleger» på samme måte som «våre nye landsmenn» skaper mer avstand («oss» og «dem») enn inklusjon, stikk i strid med kong Olavs gode intensjoner.

Kashif Waqar Faiz

kashif.faiz@medisin.uio.no

Kashif Waqar Faiz (f. 1978) er avdelingssjef og overlege ved Akershus universitetssykehus.

Ingen oppgitte interessekonflikter.

Litteratur

1. Sandbu M, Kamps A, Preljevic V et al. Utenlandske leger i norsk psykiatri – behov for en mentorordning? *Tidsskr Nor Legeforen* 2015; 135: 1133–7.
2. Skjeggstad E, Sandal GM, Gulbrandsen P. Utenlandske legers opplevelse av å begynne i yrket i Norge. *Tidsskr Nor Legeforen* 2015; 135: 1129–32.
3. Shaygani S. Våre utenlandske kolleger. *Tidsskr Nor Legeforen* 2015; 135: 1104.
4. Nyttårstalen. 1982. www.kongehuset.no/tale.html?tid=70919&sek=26947&scope=0 (7.7.2015).
5. Nyttårstalen. 1998. www.kongehuset.no/tale.html?tid=76343&sek=26947 (7.7.2015).

6. NRKs flerkulturelle ordliste. <http://fido.nrk.no/22d22e5cb682284d0e8f7cb5b5f5addd3aad59fc3c4765bb807b7de9c13a9c2d/svartelista%20a5%20bokm%C3%A5L.pdf> (7.7.2015).
7. Hiv våre nye landsmenn inn her. *Dagbladet* 20.03.2013. www.dagbladet.no/2013/03/20/sport/fotball/landslaget/drillo/26307016/ (7.7.2015).
8. Pellerud mener det hvite landslaget viser et problem i det norske samfunnet. *Aftenposten* 17.6.2015. www.aftenposten.no/100Sport/fotball/kvinner/Landslagssjefen-er-lei-av-uttrykket-vare-nye-landsmenn--553828_1.snd (7.7.2015).

S. Shaygani svarer:

Takk for en interessant og våken kommentar. Umiddelbart hadde jeg lyst til å spørre om du har et bedre begrep som kan være mer inkluderende, men så kom jeg på følgende tanke: Jeg, som psykoanalytiker, tenker at psyken opererer samtidig med motstridende krefter. I forhold til denne saken, vil jeg si at følelsen av å være «inkludert» og «oss/dem» kan eksistere side ved side av hverandre. Personlig tror jeg at enhver innvandrer må leve med dette resten av sitt liv. En person kan faktisk pendle frem og tilbake fra disse to posisjoner i løpet av en arbeidsdag (dette har jeg både hørt fra kolleger og opplevd selv). Poenget mitt er at jeg tror en opplevelse av å være totalt og fullstendig inkludert er uoppnåelig, mer et ideal vi kan strebe etter, som aldri blir en realitet – i hvert fall i psyken. Jeg tror både den etnisk norske og den utenlandske legen må forholde seg til og reflektere over den spenningen som oppstår i møtet mellom dem.

Shahram Shaygani

shaygani@hotmail.com

Shahram Shaygani (f. 1968) er psykiater og overlege ved Trasoppklinikken. Ingen oppgitte interessekonflikter.

Re: Typisk vekstmønster for malignt pleuralt mesoteliom

I Tidsskriftet nr. 11/2015 beskriver Arne Stenrud Berg og medarbeidere diagnostisk utredning av en pasient med malignt pleuralt mesoteliom (1). Hensikten er å selektene «pasienter med begrenset sykdom for kirurgi». De skriver at pasienten, en mann i 60-årene, «hadde vært eksponert for asbest i noen uker i 1970-årene og hadde røykt fra 15 års alder». Det blir opplyst at sykdommen vanligvis er yrkesrelatert, knyttet til asbesteksponering og at sykdommen påvises årlig hos ca. 50–70 menn og ca. 15 kvinner i Norge (1).

Sammenhengen mellom sykdommen og tidligere asbesteksponering ble internasjonalt akseptert i 1960-årene. Da ble de første tilfellene påvist og godkjent som yrkessykdom i Norge (2). På grunn av den lange latenstiden (10–50 år) har mesoteliominsidensen vært økende frem til i dag (3, 4). Det er ikke dokumentert andre årsaker enn asbest, heller ikke røyking, og sykdommen blir kalt en «signal-tumor». Eksponering i barneårene fra det ytre miljø eller fra familiemedlemmer som var eksponert, blir lett oversett.

De fleste tilfeller av malignt pleuralt mesoteliom må vurderes som yrkessykdom, som gir rett til spesielle økonomiske ytelser både fra NAV og fra siste arbeidsgivers forsikringselskap (2). Pasienten må selv, med hjelp av fastlegen, kreve å få sykdommen godkjent som yrkessykdom ved det lokale NAV-kontor og hos forsikringselskapet.

Asbest ble forbudt i Norge i 1984. Arbeidere kan fortsatt bli utsatt for asbest og sykdomsrisiko under riving, reparasjon og ombygging. I bygg som er satt opp eller rehabilitert i perioden 1960–1975, er det stor risiko for å støte på asbest. Også i litt nyere bygg kan det forekomme (5). Fortsatt er forebygging mye viktigere enn behandling. Arbeidsgivere har plikt til å undersøke om det er asbest i bygget før slikt arbeid settes i gang, men mange dropper forundersøkelsene av uvitenhet eller for å spare penger. Det er av

>>>